

Edice a materiály

P Ě T S C É N Á Ř Ů

Vladimír Šmejkal

ATOM VĚČNOSTI

Fotogenická báseň, bílých a černých vteřin

*Není příběhů, nejsou,
než situace bez konce
a bez počátku.*

Jean Epstein

1. Proti mračnům, cár plátna ve větru, na němž je zobrazeno srdce.
2. Silnice a kráčející nohy muže se stínem.
3. Nohy se zastaví.
4. En face mužské tváře (*poněkud zespodu*), s očima široce upřenýma do objektivu.
5. Pozvolný přehled dívčí postavy, od nohou vzhůru, se zastávkou na nadrech.
6. Dvě pasoucí se kozičky.
7. En face obličej dívky (*poněkud seshora*).
8. Vážná linka jejich rtů promění se v oblouček úsměvu.
9. Těžký kámen roztrhne klidnou hladinu.
10. Obraz muže až do pasu. (*Na hlavě má čepici a kol krku šálu.*) Levou rukou natáhne konec šály a pravou po ní přejíždí holí, s přehnanými gesty.
11. Dívka s přitisknutou tváří ke kmeni břízy naslouchá.
12. Obraz téhož muže do pasu (*ve smokingu a s cylindrem na hlavě*). Hraje s působnými gesty na housle.
13. (*Celý obraz*) Po širokém schodišti on sestupuje při hraní na housle a ona jej na vzdálenost několika schodů následuje.
14. Detail láhve, z níž vytéká víno do skleněného poháru. Pohár přeteče, ale víno z láhve teče dál.
15. Profily obou těsně proti sobě.
16. Ona vsune vějíř karet.
17. On táhne.
18. Srdcové eso.

ILUMINACE

Vladimír Šmejkal: Pět scénářů

Atom věčnosti
Foto archiv

19. On vsune vějíř karet.
20. Ona táhne.
21. Srdcové eso.
22. Mužské ruce rozvazují balíček. Vyjímají plášť do deště.
23. *(Celý obraz)* Muž obléká nepromokavý plášť.
24. Zlostně dupající nožky děvčete.
25. Před tmavým pozadím stojí bílá soška. Ženský akt ze sádry.
26. Mužská ruka položí sošku na znak.
27. Hlava dívky se zavřenýma očima a s rozcuchanými vlasy, svislá nazad.
28. Ústí tunelu, do něhož se vřítí vlak.
29. Plovoucí věneček, odnášený proudem.
30. Nožem přibodnuté srdcové eso ke kmeni stromu.
31. Muž vzdalující se po silnici. Hůl má přes rameno a na ní visí raneček. Mává šátkem.
32. Slzy v dívčích očích.
33. Veliký útržkový kalendář. Datum: 1. květen.
34. Ruka strhne list a pomalu jej zmačká.
35. Děvče vleče se s velikým bubnem k řece *(pohled z dálky a z výše)*.
36. Říční jez.
37. Dívčí ruka v blátě, dlaní vzhůru.
38. Glóbus, pomalu se otáčející.

Konec

LÁSKA V LÁHVI

Filmové scenario

T. Hezké a usmívající se děvče v plavkách, drží velikou láhev.

Za okamžik přes obraz objeví se nápis: **Láska v láhvi.**

T. Odyssea a robinsonáda na vlnách Fantas-oceánu.

1. Venkovský dvorek se šňůrou rozvěšeného prádla (*pomalá panoráma*).
2. (*Prolne detail*) Kus pověšeného prádla s dírou.
3. Aparát se přibližuje k díře v prádle a průhled touto na...
4. Necky na lavici, z nichž visí komíhající se nohy.
5. Pohled do necek. Mladý muž leží v nich na zádech a čte knihu.
6. Deska knihy s nápisem: „Na vlnách Fantas-oceánu“.
7. Tvář čtoucího se zuby zakousnutými do velikého jablka a vyvalené oči.
8. Pohled přes jeho hlavu do knihy.
9. Do obrazu hlavy se prolne strojek s pracujícími kolečky.
10. (*Celý obraz*) Mladík se posadí v neckách.
11. (*Prolne se*) Tentýž mladík v námořnickém obleku sedí v neckách se stožárem a plachtou na vodě.
12. (*Detail*) Jeho ruce zatloukající kladívkem zátku v neckách.
13. Jeho ruka zvoní na zavěšený lodní zvon.
14. (*Celý obraz*) Námořník hbitě vytahuje provaz z vody.
15. (*Prolne detail*) Vytahovaný provaz z vody, na jehož konci se objeví kotva, ověšená vodní řasou.
16. (*Detail*) Noha odstrčí necky od břehu.
17. (*Celý obraz*) Necky s námořníkem na vodě (*mírně komíhat aparátem*).
18. Hlava námořníka. Cloní rukou oči a hledí k nebi.
19. Mraky.
20. Vítr v plachtě.
21. Dešťové kapky na vodě.
22. Námořník za kolem kormidla s lulkou v ústech.
23. Vlna se převalí přes něho (*komíhat aparátem*).
24. Sáhne za blůzu a vytáhne rybu, kterou odhodí.
25. Mraky a blesk.
26. Kruhové okénko v podpalubí, námořník vystrčí hlavu.
27. Vlna udeří na okénko.
28. Námořník vyplivne proud vody.
29. Ruka odklepává telegrafním klíčem.
30. Hlava námořníka se sluchátkama na uších (*bleskové světlo*).
31. (*Montáž*) Vlny a běžící písmena S.O.S.
32. Mraky a blesk.

33. Pád stěžně s plachtou (*zaclonit*).
34. (*Odclonit*) Námořník sedí v gumové obruči, pod deštníkem, na vodě.
35. Zkoumá hřbetem ruky, zda-li prší. Zavře deštník a vesluje jím.
36. Převržené necky na písčině. U ohníčku sedí námořník a okusuje kost.
37. Jeho oči udiveně upřené do objektivu.
38. Plovoucí láhev na vodě.
39. Utíkající nohy námořníka vodou.
40. Prsty vytahují z láhve smotek papíru.
41. Námořník rozbalí papír a čte:

T. Inteligentní dívka z podvodné rodiny, hledá fešného námořníka, za účelem sňatku.

**Siréna-Irena
Ostrov Všech Možností
Fantas-oceán**

42. (*Do písma se prolne*) Siréna-Irena ležící ve vodě na skalisku a zhlíží se v zrcadle s drždlem (*zaclonit*).
43. Námořník dočte a usmívá se.
44. (*Celý obraz*) Námořník s nůši na zádech poskakuje a tančí na planině (*zpomalené tempo*).
45. Rychle strká necky na vodu (*bez nůše*).
46. Vzdalující se necky s námořníkem.
47. Tlustá a nehezká dáma se koupá, myje mýdlem a žínkou.
48. Do obrazu připlouvá námořník, vyjme z kapsy list a nahlíží do něho.
49. Namydlený obličej dámy, líbezně se usmívající.
50. Námořník sesmekne čapku na oči.
51. Vzdalující se necky. (*Zrychlené tempo a pak zaclonit.*)
52. Pod hladinou vodní mezi chaluhami a rybami kráčí namáhavě potápěč.
53. Výsek vodní hladiny rozvířený bubláním.
54. Vynoří se potápěč do pasu.
55. Potápěč u necek s námořníkem.
56. Námořník ukazuje mu list z láhve.
57. Potápěč nahlíží do slídového rámečku s mapou.
58. (*Detail*) Prst ukazuje na detail mapy. Moře – Fantas-oceán, Ostrov Všech Možností.
59. (*Polodetail*) Potápěč ukazuje cestu: vlevo, rovně a na kopečku.
60. Námořník podává mu doutník.
61. Potápěč sejme helmu, ukousne špičku a zapálí si doutník.
62. Potápěč se potápí. Kouř z helmy.
63. Námořník nasadí na oko dalekohled a hledí do dálky.
64. V kruhu dalekohledu: Pirátská vlajka s umrlčí hlavou.
65. (*Celý obraz*) Pirátská loď (*malý model plachetnice*).
66. Vůdce pirátů nad hlavami svých lidí. Založené ruce. Náhle ukazuje do dálky.
67. Jiný pirát s páskou na oku, spěšně čistí štětkou kanon a nabíjí jej.
68. (*Detail*) Ruka vůdce pirátů s palcem vzhůru se obrátí palcem dolů.

69. Z ústí kanonku vyrazí dým.
70. U necek námořníka, výbuch ve vodě (*pád balvanu*).
71. Skupina obličejů pirátů, s noži mezi zuby.
72. Z ústí kanonku vyrazí dým.
73. Pod hladinou vodní mezi chaluhami a rybami kráčí potápěč, zastaví se a přiloží ruku k helmě, naslouchá.
74. Z ústí kanonku vyrazí dým.
75. Výsek hladiny vodní rozvířený bubláním.
76. Vynoří se potápěč s vrtákem.
77. U necek dva výbuchy ve vodě.
78. Bok lodi s nápisem „Mořské krysy“. Potápěč vrtá díru do boku lodi.
79. Řvoucí vůdce pirátů (*detail*).
80. Otvor ve dřevě, jímž protéká voda.
81. (*Rapidmontáž*) Několik rychlých pohledů na různé tváře zděšených pirátů střídané obrazem otvoru, jímž protéká voda.
82. Piráti se vrhají do vody.
83. Pirátská vlajka pomalu se potápějící.
84. Námořník tiskne ruku potápěčovu.
85. Přes helmu potápěčovu do dálky necky (*zACLONIT*).
86. Noviny s titulkem: Večerník trosečníků inteligence (*prolne se*).
87. Troska plovoucí, na níž čte noviny muž v cárech košile a v cylindru.
88. Do obrazu připlouvá námořník a ukazuje list z láhve.
89. Trosečník ukazuje do dálky.
90. (*Odclonit*) Rej sirén.
91. (*Prolne se*) Poseidon s trojzubcem a korunou na hlavě. (*ZACLONIT*).
92. Námořník odplouvá od trosečníka.
93. (*Polodetail*) Trosečník smekne klobouk. (*Klobouk přijde ven z obrazu.*) Trosečník se snivě dívá, pak nasadí klobouk na hlavu, z kterého vychrstne voda.
94. Mezi skaliska připlouvá námořník a rozhlíží se s listem v ruce.
95. (*Panoráma*) Siréna leží ve vodě a zívá. Jiná sedí půvabně ve vodě, vyndá z vody zrcadélko s drždlem, hledí do něho, pak vyjme pudřenku a pudruje se. Jiná si brousí nehty pilníčkem. Jiné dvě kouří a čtou z jedné revue.
96. Námořník přiloží ruce k ústům a křičí.
97. Sirény jej ze všech stran obklopí a ukazují do dálky.
98. Hladina vody s mnoha plujícími láhvemi. Jiné na vodu dopadají.
99. Siréna-Irena píšící ve vodě dopisy, vkládá je do láhví a hází na vodu.
100. Pěšky vodou kráčí námořník s kyticí.
101. Pohled přes Sirénu-Irenu zezadu na klečícího námořníka s rukou na srdci a podávajícího kyticí.
102. Poseidon uprostřed Sirén, blaženě se usmívajících.
103. Námořník líbá Sirénu-Irenu.
104. Taneční kruh Sirén kol milenců.
105. Necky, k nimž námořník přivede Sirénu-Irenu.
106. Sirény s Poseidonem mávají šátečky.

ILUMINACE

Vladimír Šmejkal: Pět scénářů

107. Námořník se Sirénou-Irenou v neckách, oba mávají rukama. (*Prolne se*)
108. Námořník v civilních šatech jako na začátku, sedí v neckách na dvorečku a mává rukou.
109. Stáhne kus prádla se šňůry a mává.
110. (*Obraz se rozšíří*) Za neckama s mávajícím mladíkem stojí prادلena s rukama v bok.
111. Žena-prادلena se sehne za necky a uchopí prádelní hrnec, z něhož vyleje vodu do necek.
112. Mladík v plných neckách.
113. (*Detail*) Děvče – Siréna-Irena se směje za plotem.
114. Smějící se děti za plotem. Mezi nimi děvče, které představovalo Sirénu-Irenu.

Konec

RUCE V ÚTERÝ

Fotogenická báseň ze sbírky „hovory věcí“

Vysvětlivky: M. R. = mužská ruka, M. RCE. = mužské ruce, Ž. R. = ženská ruka, Ž. RKY. = ženské ručky.

T. Po vzoru hluchoněmých.

1. Gestikulace hluchoněmého.

T. V tomto němém filmu hovoříme.

2. Ruka pod celofánem s prstencem a náramkem.

T. Rukama.

3. Aparát od detailu ruky se vzdaluje tak, že shledáme ruku pouhým sádrovým odlitkem, ležícím na dlažbě ulice. Ruka se rozplyne a zmizí do dlažby. Na místě zůstane loužička, prsten a náramek.

T. A vždycky kineticky.

(Zaclonit)

1. M. RCE. v pyžamu na peřině, pruhované světlem a stínem.
2. Budík zvoní. 7. hod. M. R. jej překlápí.
3. M. RCE. obouvají a šněrují botu.
4. M. RCE. se myjí v umyvadle.
5. M. RCE. připínají si náramkové hodinky.
6. M. R. uchopí plný šálek kávy.
7. Kalendář. M. R. utrhne list. Datum a den úterý.
8. M. R. postaví prázdný šálek, ke kterému přilétne nedojedený rohlík.
9. M. R. vezme aktovku.
10. Náramkové hodinky na M. R. Za pár minut 8. hod.
11. [Do kruhu hodin se prolne.] Skleněná koule tramvajové refýže.
12. Ke kouli přijede označení tramvaje čís. 8.
13. Držadlo v tramvaji, za které uchopí M. R. Za prstýnkem složený jízdní lístek.
14. Vedle M. R. uchopí držadlo Ž. R. v rukavičce.
15. M. R. a Ž. R. kývá držadlem.
16. M. R. malíčkem zašimrá Ž. R.
17. Ž. R. malíčkem zašimrá M. R.
18. M. R. se položí na Ž. R.
19. Ž. R. zmizí, M. R. na držadle osiří.
20. M. R. ukáže na transparentní plakátek kavárny Mánes nalepený na okně tramvaje.
[Pak zvedne čtyři prsty.]
21. Ž. R. [mává v blízkosti] jízdního řádu vyvěšeného na refýži.

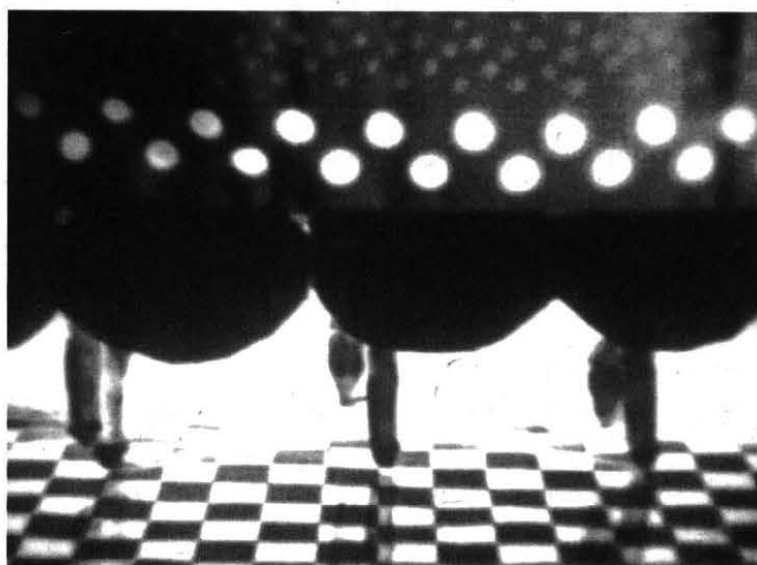
(Zaclonit)

22. *(Odclonit)* M. R. klade na psací stůl: kalamář, péra a tužky, vysušovací kolébku.

23. M. RCE. píšící na úřední listinu: „Zítra, ve středu v 8. hod...“
24. M. R. nožem na rozřezávání papíru otevírá obálky.
25. M. R. modrou tužkou „fajfkuje“ napsaná čísla.
26. M. R. paginuje čísla.
- [27. Náramkové hodinky: 9 1/2 hod.]
28. M. RCE. rozbalí balíček od uzenáře. Dva buřty a dvě housky.
29. M. R. kolečko buřta nabodnuté na noži, omočí v horčici na papíře.
30. [(Odclonit)] M. R. strhne papír nabodnutý na hřebíku.
31. M. R. zatáhne za řetízek splachovače.
- [(Zaclonit)]
32. M. R. zavěsí sluchátko telefonu.
33. M. R. lepí známky na dopis.
34. M. RCE. píšící na stroji.
35. Papír ve stroji, na němž vyskakují písmeno po písmeni: DNES V ÚTERÝ...
- [36. Náramkové hodinky: 1/2 2. hod.]
37. M. RCE. vezmou knížku „Detektivku“, a otevrou ji na založené stránce. Název knížky je „Černá ruka“.
- [38. Kancelářské hodiny: 2. hod.]
39. M. R. bere klobouk z věšáku.
- [(Zaclonit)]
40. (Odclonit) M. RCE. při talíři polévky.
41. M. RCE. ladí rádio.
- [42. M. RCE. při talíři s pokrmem.]
43. M. RCE. drží noviny. Tučný nápis článku o odzbrojení.
44. Do obrazu novin se prolne kachna a opět zmizí.
- [45. M. R. vezme ze slánky párátka.]
46. M. R. zkřížené na vestě „točí mlýnek“.
- [(Zaclonit)]
47. M. RCE. mydlí holicí štětku.
48. M. R. odkládá zamydlený holicí strojek.
49. M. RCE. oblékají rukavice.
50. M. RCE. v rukavicích vyjímají z vázičky kytičku.
51. M. R. při chůzi.
52. M. R. udusí cigaretu o zábradlí a nervózně naň poklepává. Luská prsty.
53. Náročná hodiny. 4. hod. pryč.
54. M. R. tiskne Ž. R.
- [55. M. R. pohladí psa na šňůrce.]
56. M. R. a Ž. R. (obě v rukavicích) se drží a komíhají při chůzi. [V pozadí pes.]
57. Návěští restaurace.
58. M. R. drží jídelní lístek. Ukazováček pod nápisem „Večeře“ sleduje seznam jídel.
59. Ž. R. pohladí M. R. ukazující prstem na „guláš“ a stáhne ji na slovo „smažené kuře“.
60. M. R. rozpačitě zařuká na ceně 13 Kč.
61. M. R. s Ž. R. přiřuknou sklínkami vína.
62. M. R. a Ž. R. odklepávají popel z cigaret do misky.

ILUMINACE

Vladimír Šmejkal: Pět scénářů

Ruce v úterý
Foto archiv

ILUMINACE

Vladimír Šmejkal: Pět scénářů

63. M. RCE. a Ž. RKY. se vášnivě mačkají.
64. M. R. hladí ženské koleno.
65. Ruka číšníka položí účtenku se sumou 45 Kč.
66. R. M. klade 50 Kč.
67. Ruka číšníka vezme peníz a vysází 5 drobných korun.
68. M. R. shrábne čtyři koruny a jednu odstrčí.
(Zaclonit)
69. Ž. R. tiskne domovní zvonek.
70. M. R. na dámské blůze na srdci.
71. M. R. při chůzi v noci s cigaretou.
72. Rozsvícená pouliční lucerna.
73. Jiná Ž. R. chytne za M. R. a ukáže na cigaretu.
74. Nastavená dlaň Ž. R. M. R. pustí do ní cigaretu.
75. Ž. R. kyne k sobě prstem.
76. M. R. ukazuje záporně.
77. M. R. v záři kapesní svítilny strká veliký klíč do zámku domovních vrat.
78. Světelný kruh osvítlí nohy ve vysokých botách s ostruhami stojící proti ženským nohám, u kterých stojí skleněný džbánec piva.
79. Ve světelném kruhu ubíhají schody.
80. Kočka na rohožce.
81. M. R. otevírá svazkem klíčů dveře bytu.
82. Svlékání rukavic.
83. M. RCE. zouvají botu.
84. M. R. zasune pod postel noční nádobu.
85. M. R. otočí vypínačem a tma, do které zazáří nápis

Konec

PŘÍBĚH VOJÁKA

Zahradníček Šmejkal Film

Celkový pohled na Myslpek: Věčná láska.

Titulek: Setrváme ve víře, že **cit**, na kterém hlodá doba, dosud trvá.

Detail: Myslpek: Věčná láska.

1. Básník sedí u stolku v přírodě. Pérem z brku píše.
2. Jeho hlava poněkud skloněná. Dívčí ruce zezadu mu ukryjí oči. On je uchopí.
- Titulek: Nevidím.*
3. Dívčí ruce se vysmeknou.
4. Básník vstane a otočí se.
5. Baletka vzdalující se na špičkách. Zastaví se, odepne od pasu růži a hodí ji.
6. Básník chytí růži.
7. Baletka v malebné póze se rozplyne.
8. Básník přičichne k růži, namočí péro do kalamáře a pokračuje v psaní.
9. Rozjasněná tvář básníková, na níž pohrává úsměv. Oči upřené do dálky.
10. Stádo pasoucích se ovcí.
11. Oráč orá.
12. Sekáč seká obilí.
13. Básník zvedne hlavu vzhůru.
14. Bílé obláčky na obloze.
15. [(Do obrazu 14. prolne se) Papír s tímto nedopsaným veršem:
Ó nové verše mé! chce by svět přeskočily
poeta věřící v své neúrodné snění
v poctivé rámě Múzy zavěšený]
16. Ruka s brkem dopíše: vpišoval v nebeskou modř obrácený ráj.]
17. Ruce bubnující na buben (zepředu).
18. Vyhláška s tučným nápisem: **Mobilizace**. Je lepena na rovnou plochu, od spodního kraje k hořejšímu.
19. Bubnující ruce (ze strany).
20. Vyhláška lepená na oblý sloup.
21. Bubnující ruce (shora).
22. Vyhláška lepená na lomený roh stěny.
23. Básník ustane ve psaní. Zneklidněn otočí hlavu doleva.
24. Bubnující ruce.
25. Básník otočí hlavu zleva doprava.
26. Na sobě složené archy s nápisem **Mobilizace** se sunou.
27. Básník zprava zvedne hlavu vzhůru.
28. Bílé obláčky na obloze se promění v tmavá mračna.
29. Vítr ve stromech.

30. Vítr ve vodě.
31. Vítr na silnici zvedne prach.
32. Pampeliška ve větru.
33. Vítr smete lístky na stolku básníka.
34. Na dlani růže. Dlaň se zavře v pěst.
35. Na vodu se snášejí archy papíru.
36. Dlaň se zvolna otevírá. Sypou se růžové lupeny, které bere vítr.
37. Vítr přibouchne dveře, na nichž je vyhláška.
38. Hemžení mravenců.
- 38a. Opuštěný pluh.
39. Z vrátek v plotě vyjde spoutaný básník s ranečkem.
40. Květina je vyrvána z kořenače.
41. Panák vláčený na provaze prachem silnice.
42. Baletka u lesa. Póza na špičkách „Štursův raněný“. Vběhne básník, odhodí kufřík.
43. Baletka s hlavou zvrácenou.
44. Spoutaný básník obrácen proti objektivu sestupuje za skalisko.
45. Baletka dělá „mrtvou labuť“. Padá sníh. (*prolnout do...*).
46. ...odjíždějího vlaku (*zactlonit*).
47. (*Odclonit*) Do pasu obnažený básník. Cizí ruce v rukávech s portami a distinkcemi přitisknou na jeho hrud' plechovou cedulku s vyřezanými písmeny. Přejedou štětcem a plíšek sejmou. Na hrudi objeví se písmena.
48. Básníkovy nohy, k nimž dopadají: hřmotné boty, přilba, polní láhev, bodlo a plechová schránka na řetízku. Ruce básníkovy ji zvednou.
49. Ruce otevrou plechovou schránku. Vložený lístek s černým rámečkem a křížkem. Vytečkované řádky.
50. Básník v civilních šatech, volným krokem, s rukama v kapsách, kráčí z levé strany za strom, okamžitě vychází doprava ve vojenské uniformě, vojenským krokem. Na stromě je vyhláška.
51. Jeho nohy, ve hřmotných botách, dělají v blátě vojenské obraty.
52. Ruka s velkým prstem, žehnající.
- [53. Podá svatý obrázek.]
54. Cizí ruka vezme za ruku básníkovu a vtiskne do ní pušku.
55. Opilé ruce nalévají z demižonu do polní láhve vojáka.
56. Dobytek jedoucí na nákladním autu.
57. Socha generála.
58. Voják vlez do zákopu.
59. Vojákova hlava, vyhlíží ze zákopu terén.
60. Několik záběrů zohýbaných drátů.
61. (*Detail*) Hlava vojáka pijícího z polní láhve.
62. (*Celkový obraz*) Voják sedí v zákopu a pije z polní láhve. Vytáhne z kapsy fotografii a dívá se na ni.
63. (*Detail*) Ruka vojáka drží fotografii baletky. Hlava na černém pozadí (*prolnout do...*).
64. ...torza ženského těla se stínovými kresbami záclony, pomalu se otáčejícího odzadu dopředu.

ILUMINACE

Vladimír Šmejkal: Pět scénářů

Příběh vojáka
Foto archiv

ILUMINACE

Vladimír Šmejkal: Pět scénářů

Příběh vojáka
Foto archiv

65. Ľadra torza zakryjř se vřjřřem.
66. Torzo svřjeřřř se v ostnatřř drřtech.
67. Torzo padř z obrazu a...
68. ...ořivlř fotografie baletky se stavř do obrazu. Z ořř střkajř slzy.
69. Opilř vojřk v zřkopu vezme polnř lřhev a vyhodř ři ven. Sveze se po zřdech.
70. Břřřř ruřřřka na minutnřku. Dojde na 60.
- [71. Vrřenř hracř kostky.]
- [72. Ruka v rukavici zvedne řavli k řtoku.]
73. řachovnice s figurkami. Chybřř obř krřlovnř a oba krřlovř. Figury břlř a řernř postupujř proti sobř.
74. Miniaturnř postel, na nřř leřř figura krřle s krřlovnou.
75. Břlř a řernř figury postupujř proti sobř.
- 75a. (*Detail*) řřst řachovnice. Dva střelci u miniaturnřho dřla. Dřlo vystřelř.
- 75b. Přes řachovnici se sunou tanky. Přejřždřř porařenř vřře.
76. Nřkolik zřbřř cementovřř rour se střřřř s...
77. ...dřvřnou koulř řřřřř v kuřelkřch.
- 77a. Pohybujřř se drřty.
78. řřř stroj s přřkem v chodu a v kouřř.
79. Zeř, na nřř vyskakujř přřmeny TA-TA-TA.
80. Vojřk v deřř.
81. řřř stroj s přřkem v chodu a v kouřř.
82. Kamřnky dopadajřř do vody.
83. Bodlo napřřařenř z profilu pomalu postupuje a sřřř jiskry.
84. Vojřk s plynovou maskou v kouřř.
85. Rřznř pohledy divořřřř masek.
86. Vojřk s plynovou maskou se dusř a drřř se za krk.
87. řřř stroj s přřkem v chodu a v kouřř.
88. Dominovř kostky za sebou v řřdř padajř a...
89. ...opřř se postavř s nalepenřmi břlřmi křřřky.
- [90. Kamennř anděl padř.]
91. Cementovř roury.
92. Koule v kuřelkřch.
93. Přř lebek, otřřřřřř se (*kompedium*).
94. řřř stroj s přřkem v chodu a v kouřř.
95. Zeř, na nřř vyskakujř přřmeny TA-TA-TA.
96. Kamřnky dopadajřř do vody.
97. Vojřk, k nřmuř se zabodřvajř noře.
98. Přř poslednřm noři se vojřk vypne a...
99. ...v pőze řřursova „Ranřnřho“ padř.
100. Vojřk se skutřlř s nřřpu.
101. Nezaostřřnř svřtělka na vodř, do nichř se prolne...
102. ...ořřřovatelka s cigaretou, svinujřř zakrvřcenř obvaz. řervenř krev střkř po filmu.
103. (*Odclonit*) Trubař na pomnřku padlřř Prařanř.

ILUMINACE

Vladimír Šmejkal: Pět scénářů

104. Dva kapitáni fotbalových mužstev si podají nad míčem ruce.

105. Přijíždějící vlak.

106. Náš voják a dva jeho přátelé se vracejí. Jeden z nich má ruku na pásce. Druhý kulhá o holi. Rozloučí se s naším vojákem a rozloučí se na křižovatce. Vojín pokračuje v nejjisté chůzi.

107. Voják kráčí po horizontu. Do obrazu se prolne baletka. Volá vojáka.

108. Voják se obrátí a...

109. ...klekne na kolena před baletkou.

110. Jeho hlava se slepýma očima v rukou baletky.

[111. nečitelné slovo] *Titulek: Nevidím.*

[112. Jeho hlava se slepýma očima.]

Hudba – Stravinskij

SVĚT SI HRAJE S KOULÍ

Úvodem

Porušíme pravidlo. Jeďme mimo kolej. Nechtějme dělati to, co již udělali jiní a lépe. Stvořme si svůj svět a objevme si svou vlastní skutečnost.

Profesionál je vázán ohledy, amatér si může dovolit i rozmary. Těmi překvapí diváka. Tolik o libretu. Pro filmaře: poctivou práci a přisnost k sobě samému, ostatní už přijde samo.

Titulky: ...uvádí hrané zpravodajství... atd.

(Bílá písmena na černém pozadí. V okamžiku, kdy písmena zmizí, tma pozadí se rozsvětí tím, že veliký míč, přidržný u samého objektivu svisle dolů směřující komory, pustíme do hloubky.)

1. (*Rychlé střídání*)
  - a) Několik koulí, kutálejících se do vrchu (*zpětný postup*).
  - b) Míčky skákající do stran (*komorou šikmo*).
  - c) Letící nafouklé balonky.
2. (*Poloscéna*) Dítě v kočárku si hraje se zavěšenou celuloidovou kuličkou.
3. (*Poloscéna*) Rohovník cvičí s push-ballem.
4. Tenista začíná hru, na levé polovině kurtu v levém rohu (*smyk doprava*).
5. Hráč ping-pongu na pravé polovině a u pravého rohu stolu míč vrací.
6. Tenista přebíhá do pravého rohu kurtu a vrací míč (*smyk doprava*).
7. Hráč ping-pongu odskočí od stolu a prudce vrací míč.
8. Tenista míč prohrává. Vsune raketu pod pažďí a jde k síti s nastavenou rukou k podání.
9. Hráč ping-pongu položí raketku na stůl a natáhne pravici přes síťku.
10. Dvě kapitánky házené si stisknou ruce.
11. Házená žen (*zabráno shora*).
12. (*Detail*) Ruka roztáčí veliký kohout, ze kterého se řine voda.
13. Házená žen (*pomalé prolínání*).
14. Vodní pólo mužů (*zabráno shora*).
15. Pólový útočník hází míč.
16. Brankářka házené chytá míč.
17. (*Detail*) Ruka vytáhne z vody kovovou zátku na řetízku.
18. Vodní pólo mužů (*pomalé prolínání*).
19. Fotbalový match.
20. Fotbalista prudce kope míč.
21. Brankář vodního póla vyráží míč hlavou.
22. Tleskající obecenstvo.
23. Silákovi skočí ze země těžká činka do rukou na prsa (*zpětný postup*).
24. (*Polodetail*) silák vzpírá činku. Činka, paže a hlava se zpoceným čelem.
25. Chlapec vyfukuje stéblem mýdlovou bublinu.
26. Bublina se odpoutá od stébla a hoch ji chytne na dlaň.

27. Vrháč se železnou koulí na dlani se připravuje k vrhu.
28. Vrháč hodí kouli (*spodní záběr*).
29. Fotbalista udeří míč hlavou.
30. Roztočená ruleta s kuličkou.
31. Atlet se rychle točí s koženým míčem naplněným žíněmi. Obouruč.
32. Kouzelník s cylindrem na hlavě smeká a ukazuje prázdnou dlaň.
33. Ruka s prázdnou dlani se uzavírá v pěst a otevře. Na dlani leží koule (*filmováno s přerušením*).
34. Žonglér vyhazuje míčky do výše.
35. (*Detail*) Vyhazované míčky.
36. (*Poloscéna*) Z míčku vyhazovaného na zeď komorou volně sjeti na děvčátko míč házějící. Zatleská rukama a chytí míč. Vyhodí, otočí se kolem sebe a chytí míč. Hodí míč na zeď...
37. (*Poloscéna*) Pes chytí míč do tlamy.
38. Hráč golfu se rozmáchne holí a udeří míček.
39. Kluk, obklopen jinými kluky, šukne kamennou kuličku (*zabráno shora přes hlavy*).
40. Hráč kulečnicku šťouchne tágem kouli.
41. (*Detail*) Golfový míček vklouzne do jamky.
42. (*Detail*) Do důlku plného kamenných kuliček se skutálí kulička.
43. (*Detail*) Do otvorů na kulečnicku padají koule.
44. Kuželkář se rozmáchne a hodí kouli na kuželníku (*zabráno zezadu*).
45. Fotbalista, proti němuž vyběhne míč, kopne (*zabráno zepředu*).
46. Kuželkář vztekle mrští kloboukem o zem.
47. Jiný kuželkář drží kouli, rozmachuje se, míří a hodí (*záběr zepředu z prkna, položeného napříč kuželníku*).
48. Koule řadí v plných kuželkách.
49. Kuželky se samy postaví (*zpětný postup*).
50. Devět děvčat v koupacích. Jsou rozestavené jako kuželky, házejí veliký míč (*zabráno shora*).
51. Jedno z děvčat vyhodí míč do výše proti objektivu (*obraz na okamžik ustrne – „mrtvolka“ – a prolne se do...*).
52. Kulovitý lampion ve větru a pod ním prohlédáme tančící páry (*rychlý střih do...*).
53. Míč, padající od objektivu mezi hráče volejbalu (*zabráno shora*).
54. Čtyři hráči volejbalu se sbíhají k síti. Dva zprava, dva zleva.
55. Čtyři hráči karet sedí kolem stolku a hrají v karty.
56. (*Detail*) Ruka klade na stůl na kulovou sedmu kulovou desítku. Jiná mrskne kulového krále. Jiná přebije kulovým esem a shrábne karty.
57. (*Detail*) Dlaň kluka plná hrášků.
58. Kluk, vyhlízející za ohradou, nasype hrášky do úst a vyfukuje trubičkou.
59. Několik pohledů na komické osoby zezadu, které se vždy uchopí za zátylek a vztekle se otočí:
  - a) tlustý pán s buřinkou,
  - b) stará panna s lorňonem,
  - c) strážník, hrozící pak prstem.

60. Mladík mří puškou na velmi nepokojný cíl. Přes jeho rameno nakukuje slečna, nervózně si hryzající nehty (*záběr proti*).
61. (*Detail*) Vodotrysk s kuličkou ve střelnici.
62. (*Polodetail*) Obličej slečny za ramenem mladíka. Rychle zavře oči a prudce stiskne zuby.
63. (*Detail*) Kulička z vodotrysku náhle zmizí.
64. Mladík s vypnutou hrudí, vítězně opřen o pušku, je políben slečnou na tvář. Ruce majitele střelnice mu připnou na klop medailičku.
65. (*Detail*) Klop s medailí (*vzdalovat kameru až do celého obrazu*).
66. Vysloužilec si hází míček s vnoučetem (*panorámovat na...*).
67. Stařenka sedí na lavičce s rukama v klíně (*prolínat*).
68. Ruce stařenky, složené na modlitební knížce, přebírají hrášky růžence.
69. (*Poloscéna*) Žena plete z vlny (*volně sjetí komorou dolů*).
70. U nohou ženy si hraje kotě s klubkem.
71. Žena se sehne a vezme kotěti klubko.
72. (*Detail*) Ruce svinují klubko.
73. (*Detail*) Tytéž ruce motají knedlík a vhodí jej do hrnce.
74. (*Detail*) Ruce chlapce hnětou sněhovou kouli.
75. (*Poloscéna*) Chlapec dohněte kouli a hodí.
76. Jiný chlapec dostane kouli do čela.
77. (*Detail*) Hlava muže, který se směje (*záběr zespodu*).
78. Tentýž muž s přísnou tváří otáčí si zeměkouli – glóblem.
79. (*Detail*) Pomalu se otáčející glóbus se zastaví s nápisem:

Konec

Ediční poznámka

Pět Šmejkalových scénářů je seřazeno chronologicky podle data jejich vzniku. Scénáře Atom věčnosti, Ruce v úterý a Příběh vojáka získal NFA od dědiců Čenka Zahradníčka a jsou uloženy v oddělení písemných archiválií NFA, fond Čeněk Zahradníček II B 2. Listy scénářů jsou vloženy do přebalů, jejichž titulní strany jsou typograficky upraveny – na obálce Atomu věčnosti a Ruce v úterý jsou použity výstřižky novinových fotografií, text obálky Příběh vojáka doplňuje pérovka padající postavy na podstavci.

Atom věčnosti má podobu rukopisného textu v sešitu 14,5 x 19,5 cm, 10 vložených listů, 8 rukopisných stran. Text je členěn do 38 záběrů.

Láska v láhvi: Filmové scenario je psáno černým inkoustem na čtyři do sebe vložené dvoulisty 34 x 20,6 cm, vždy po jedné straně. Text – 6 a půl strany – není číslován. Papír zejména titulního listu jeví známky opotřebení, v rukopisu jsou patrné skvrny (od jídla?). Text scénáře je členěn do 114 záběrů. Rukopis je uložen v soukromém archivu Jana Nováka.

Scénář Ruce v úterý je rukopisný text v sešitu 17 x 21 cm, 12 vložených listů, 9 rukopisných stran. Text je členěn do 85 záběrů. Černou a červenou tužkou jsou označeny realizované záběry a změny. Hranaté závorky značí přeškrtnutý text.

Příběh vojáka je strojopis v sešitu 16,7 x 19,2 cm. Scénář obsahuje 12 listů, 12 strojopisných stran. Text se člení do 112 záběrů. Černé a červené jsou označeny realizované záběry a provedeny některé škrty, které označujeme hranatými závorkami.

Edice scénáře Svět si hraje s koulí vychází z vydání v Amatérské kinematografii 4, 1939, č. 9, s. 171 – 174. Text byl publikován pod jménem Mileny Chlapcové a redakce ho uvedla poznámkou: „Navazujeme na naše články o filmovém námětu, otištěné v minulých číslech Amatérská kinematografie a přinášíme vám velmi zajímavý námět, který došel do naší soutěže. Je zajímavý nejen svou základní myšlenkou, nýbrž i stavbou scénáře, projevující bystrý smysl pro filmovost. Přitom jsou všechny záběry filmu voleny tak, že i po technické stránce jsou amatérům zcela dostupné. Jen tak může vzniknout opravdu dobrý amatérský film.“

Při přípravě textů jsme postupovali v souladu s běžnými zásadami uvedenými v knize Editor a text (1971) a Textologie (1993). Upravovali jsme pouze pravopisnou podobu textu podle Pravidel českého pravopisu (1993), aniž bychom narušili autorův styl. Drobné opravy textu se týkaly především sjednocení kolísajících tvarů, zřejmých překlepů a interpunkce (beze změny významu) a nejsou proto v editovaném textu zvlášť vyznačeny. Sjednotili jsme grafickou podobu scénářů, číslování jednotlivých záběrů jsme zachovali podle originálů.

E. S.